

Koeru Keskkooli ainekava PÕHIKOOL I KOOLIASTE	Eesti keel
--	-------------------

Õppeaine	Eesti keel
Klass	1.klass
Tunde nädalas ja õppeaastas	6 tundi nädalas, kokku 210 tundi
Rakendumine	1.sept.2016
Koostamise alus	Põhikooli riiklik õppekava, lisa 1; Koeru Keskkool õppekava

Eesti keele õpetamine on suunatud suulise ja kirjaliku kõne arendamisele.

ÕPETAMISE ÜLDEESMÄRGID:

- luua alus edukaks õpitegevuseks järgmises kooliastmes kuulamis-, kõnelemis-, lugemis- ja kirjutamisoskuse näol;
- kujundada heli, sõna, lause, teksti tähelepanelikku kuulamist, kuuldu mõistmist ja kuuldule asjakohast reageerimist;
- kujundada lugemistehnilisi vilumusi ja teadlikku lugemisoskust;
- arendada õiget keeletarvitust vajalikes kõnesituatsioonides;
- kujundada põhiliste õigekirjareeglite tundmist, õpetada kirjutama;
- arendada suulist ja kirjalikku eneseväljendusoskust ning loovust;
- luua alus jutustamisoskusele;
- rikastada ja täpsustada sõnavara;
- arendada vestlusoskust argiolukordades;
- kujundada õppimisoskust ja arendada iseseisvat mõtlemisvõimet;
- kujundada lugemishuvi (lasteraamat, õpik, ajakiri, ajaleht);
- luua esmaseid kõlbelisi ja esteetilisi kujutlusi.

Eesmärkidest lähtuvalt kujundatakse järgmisi osaoskusi:

kuulamine, kõnelemine, lugemine, kirjutamine.

Kõiki nelja osaoskust käsitletakse tundides integreerituna, lähtudes lugemispaladest, lastekirjandusest ja harjutusmaterjalist. Teemaoline rõhuasetus õpetamisel, õppematerjalide valikul on Suunatud KODU / MEIE suhtele lapse MINAGA ning MINA / MEIE / KODU suhtele PAIKKONNAGA. TUGIAINED: loodusõpetus, muusikaõpetus, matemaatika, käeline tegevus, arvutiõpetus.

1.klass	
----------------	--

Koeru Keskkooli ainekava PÕHIKOOL I KOOLIASTE	Eesti keel
---	------------

ÕPPESISU:

Kuulamine:

- ☐ Helide ja häälte ning häälikute eristamine (asukoht ja järjekord sõnas), hääliku pikkuse eristamine.
 - ☐ Õpetaja ja kaaslase kuulamine ning suulise juhendi järgi toimimine.
 - ☐ Jutustatava ja etteloeitava teksti kuulamine, õpetaja ja kaaslase jutu kuulamine, tööjuhendi tähelepanelik kuulamine, lastesaate, kasseti vms. kuulamine.
 - ☐ Vestlemine kuuldu põhjal. Kuulamistesti täitmine. Kuuldu ning nähtu kommenteerimine. Fakti ja fantaasia eristamine.
 - ☐ Õpetaja etteloeitud ainetekstist oluliste mõistete leidmine ning lihtsa skeemi koostamine.
 - ☐ Kaaslase ettelugemise hindamine ühe aspekti kaupa (õigsus, pausid ja intonatsioon mõtte toetajana).
 - ☐ Kuuldud jutu (muinasjutu, lühijutu lapse elust jms) ümberjutustamine
- Dialoogi jälgimine, hinnangud tegelastele ning nende ütlustele.

Kõnelemine:

- ☐ Hääldus- ja intonatsiooniharjutused. Häälduse harjutamine, hääle tugevuse kohandamine vastavalt olukorrale.
- ☐ Kõne eri nüansside (tempo, hääletugevuse, intonatsiooni) esiletoomine dramatiseeringus jm esituses.
- ☐ Selge häälduse jälgimine teksti esitades. Sobivate kõnetuste (palumise, küsimise, keeldumise, vabandust palumise, tänamise) valik suhtlemisel.
- ☐ Suuline selgitus, kõnetus- ja viisakusväljendid, teietamine ja sinatamine.
- ☐ Sõnavara arendamine: sõnatähenduste selgitamine ja täpsustamine, aktiivse sõnavara laiendamine;
- ☐ Eri teemadel vestlemine sõnavara rikastamiseks, arutamine paaris ja väikeses rühmas. Mõtete väljendamine terviklausetena.
- ☐ Küsimuste moodustamine ja esitamine ning neile vastamine.

1.klass	
---------	--

Koeru Keskkooli ainekava PÕHIKOOL I KOOLIASTE	Eesti keel
--	-------------------

- ☐ Jutustamine kuuldu, nähtu, läbielatu, loetu, pildi, pildiseeria ja etteantud teema põhjal; aheljutustamine. Sündmuse, isiku, looma, eseme jm kirjeldamine tugisõnade, skeemi ning tabeli abil.
- ☐ Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus erisuguste meeleolude väljendamiseks.
- ☐ Tuttava luuletuse ja dialoogi ilmekas (mõtestatud) peast esitamine.
- ☐ Nii enese kui ka teiste tööde tunnustav kommenteerimine õpetaja juhiste alusel.
- ☐ Arutlemine paaris ja rühmas: oma suhtumise väljendamine, nõustumine ja mittenõustumine, ühiste seisukohtade otsimine, kaaslaste arvamuse küsimine.
- ☐ Mängud, mis põhinevad suulisel kõnel ja kehakeelel, laulumängud, lavastus- ja matkimismängud, rütmiline liikumine.
- ☐ Oma elamuste ja kujutluste väljendamine käelises tegevuses (joonistamine, meisterdamine), mängulises ja sõnalises vormis.
- ☐ Suhtlemine argiolukordades: kaupluses, tänaval, kodus, koolis, täiskasvanuga, sõbraga, telefonitsi, külalisega. Läbielatud rääkimine. Viisakusväljendite kasutamine.
- ☐ Suhtlemine kollektiivis (rollimäng, dramatiseering, rühmatöö, paaristöö).

Lugemine:

- Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete esitus.
- Tähtedest sõnade ja sõnadest lausete lugemine. Silpidest sõnade moodustamine.
- Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi (õige hääldus, ladusus, pausid, intonatsioon, tempo; oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhitakse).
- Lugemistehniliselt raskete sõnade ning sõnaühendite lugema õppimine.
- Oma ja kaaslaste lugemistehnika hindamine õpetaja juhiste alusel.
- Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemine klassitahvlilt ja vihikust.
- Trükitähtede tundmaõppimine. Joonistähed, nendest koosnevate tekstide lugemine I poolaastal. Raamatukirjatähtede õppimine, nendest koosnevate tekstide lugemine alates II poolaastast.
- Jutustava ja kirjeldava teksti ning teabeteksti (õpilaspäeviku, kutse, õnnitluse, saatekava, tööjuhendi, raamatu sisukorra) lugemine.

1.klass	
----------------	--

Koeru Keskkooli ainekava PÕHIKOOL I KOOLIASTE	Eesti keel
---	------------

- Üksikute tingmärkide (õppekirjanduse tingmärgid, liiklusmärgid jms), skeemide, kaartide ja tabelite lugemine õppekirjanduses, lasteraamatutes ning lasteajakirjanduses.
- Sõna, lause ning teksti sisu mõistmine. Tekstis küsimuse, palve, käsu ja keelu äratundmine. Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide ja üksiksõnade järgi.
- Teksti jaotamine osadeks ning tekstiosade pealkirjastamine. Loetava kohta kava, skeemi, kaardi koostamine. Loetu põhjal teemakohastele küsimustele vastamine.
- Loole alguse ja lõpu mõtlemine. Tegelaste iseloomustamine.
- Töö tekstiga: õpitavate keelendite, sünonüümide, otsese ja ülekantud tähendusega sõnade leidmine. Õpiku sõnastiku kasutamine. Jutustavate luuletuste ja proosateksti mõtestatud esitamine. Riimuvate sõnade leidmine. Kahekõne lugemine, intonatsiooni ja tempo valik saatelause alusel ning partnereid arvestades.
- Loetud raamatust jutustamine ning loetule emotsionaalse hinnangu andmine. Vajaliku raamatu leidmine õpetaja abiga ja iseseisvalt.
- Tekstiliikide eristamine: muinasjutt, mõistatus, vanasõna, luuletus, jutustus, näidend, kiri.
- Tarbe- ja teabetekst: teade, tööjuhend, eeskiri, retsept, saatekava, sõnastik, tööjuhend, sisukord, õpikutekst, teatmeteose tekst, ajalehe- ja ajakirja ning muu meediatekst.

Teksti ülesehitus: pealkiri, teksti osad (lõigud, loo alustus, sisu, lõpetus).

- Ilukirjandus: folkloorne lastelaul, liisusalm, jutustus, muinasjutt, muistend, luuletus, kahekõne, näidend, sõnamänguline tekst, piltjutt, mõistatus, vanasõna.
- Kirjanduse eri liike ja žanre esindavad tekstid õppekirjandusse ja vabalugemiseks valitakse eesti ja väliskirjanike loomingust, lähtudes vajadusest õpilaste keelekasutust rikastada ja kultuuritraditsiooni edasi anda ning arvestades järgmisi teemavaldkondi :
- **Väärtused ja kõlblus:** ausus, erinevus teistest, minu hobid ja huvid, minu tervis, rikkus ja vaesus, käitumine ja selle tagajärg jms
- **Kodus ja koolis:** perekond, kodu turvalisus, üksteisest hoolimine ja teiste aitamine, sõbrad ja sõpruse hoidmine, sallivus.
- Omakultuur ja kultuuriline mitmekesisus: kodukoha elu ja pärimused, kultuuride mitmekesisus muinasjuttude ainetel.

1.klass	
---------	--

- **Mängiv inimene:** ringmängud ja mängulust, sõnamängud, võlumaailm.
- **Keskkond ja ühiskonna jätkusuutlik areng:** loodus minu ümber, loomalood.
- **Kodanikuühiskond ja rahvussuhted:** minu kodumaa, tavad ja pühad.
- **Teabekeskkond, tehnoloogia ja innovatsioon:** arvuti ja teler kui silmaringi avardaja
- **Kirjutamine:**
 - a) Kirjatehnika
 - Rütmiharjutused, kirja eelharjutused. Mustrid, viirutamine, värvimine. Sõrme- ja käelihaseid arendavad mängud ja harjutused.
 - Õige kirjutusvahendihoid ja kirjutamisasend.
 - Erinevate kirjutusvahenditega kirjutamine (peamiseks vahendiks pliiats, harjutada ka vildikaga, värvipliiatsiga, tintenpeniga, tahvlile kriidiga kirjutamist).
 - Joonistähed ja nendest koosnevate sõnade, lausete kirjutamine I p. - a.
 - Väikeste ja suurte kirjatähtede õppimine, õiged tähekujud ning seosed, ühtlane kirjarida. Tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine.
 - Sõnade ja lühikeste lausete kirjutamine II p. - a. Ärakiri tahvlilt ja õpikust.
 - Õpilaspäeviku täitmine (tunniplaan, kuupäev).
 - Vihikute vormistamine, korrashoid.
 - b) Õigekiri ja keeleteadmised
 - Häälik ja täht. Häälikuanalüüs. Täis- ja kaashäälikud. Tähestik.
 - Lühikese, pika ja ülipika lihthääliku märkimine kirjas.
 - Nimisõna tundmine. Kes? Mis? Elus ja eluta eristamine.
 - Tegusõna tundmine. -b ja -d tegusõna lõpus.
 - Üks ja mitu. Mitmus. Mitmuse lõpp -d.
 - Suur algustäht. Nimi. Lause alustamine suure tähega.
 - Liitsõna.
 - Lause lõpumärk. Koma loetus. Koma *et, sest, aga, kuid, siis, kui* puhul. Sidesõnad, mis ei nõua koma

- Lühikeste loovtööde kirjutamine.
- Kirjutamisoskuse ja õigekirjareeglite omandamiseks tehakse erinevat liiki keelelisi harjutusi, õpetavaid etteütusi, ära kirja.
- Etteütlemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine.
- Tarbeteksti kirjutamine näidise järgi: kutse, õnnitus.
- Sõna ja lause ladumine ning kirjutamine.
- Lausete moodustamine, laiendamine ja sidumine tekstiks.
- Ümberjutustuse kirjutamine.
- Jutu kirjutamine pilditäiendusena (pildi allkiri, tegelaskõne jms).
- Loovtöö kirjutamine (vabajutt, jutt pildi, pildiseeria, küsimuste, skeemi, kaardi või kava toel, fantaasialugu).
- Jutu ülesehitus: alustus, sisu, lõpetus; jutule alguse ja lõpu kirjutamine. Sündmusest ja loomast kirjutamine.
- Omakirjutatud teksti üle kaaslasega arutamine.

LÄBIVAD TEEMAD

Läbivad teemad „Väärtused ja kõlblus“ ning „Kultuuriline identiteet“ on ainevaldkonna õppeainetele eriomased teemad, mida käsitletakse läbivalt lugemispalades, neid lugedes ja nende üle arutledes.

Läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ eesmärgiseadega on kooskõlas kõik ainevaldkonnas taotletavad pädevused: õpipädevus, funktsionaalne lugemisoskus, suuline ja kirjalik väljendusoskus ning tekstiloomine.

Arendatakse õpilaste suhtlus- ja koostööoskusi, suutlikkust oma arvamust kujundada ja väljendada ning probleeme lahendada. Õpetegevus võimaldab õpilasel märgata oma ainespetsiifilisi kalduvusi ning arendada loomevõimeid.

Läbivate teemade „Keskkond ja jätkusuutlik areng“ ning „Tervis ja ohutus“ käsitus taotleb õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, keskkonnateadlikuks, vastutustundlikuks ning tervist ja turvalisust väärtustavaks inimeseks. Ainevaldkonna õppeainetes toetatakse neid arengusuundumusi teemakohaste tekstidega. Minu kodutee.

Sõidutee ületamine. Liiklemine grupis. Näe ja ole ise nähtav. Erinevad liiklusmärgid. Sõitjate kohustused . Ohust teatamine.

Läbiva teema „Teabekeskkond“ käsitlemine ainevaldkonna õppeainetes hõlmab eri allikatest (sh internetist) teabe hankimist, selle kasutamist teemakohaste teadmiste laiendamiseks

Läbivaid teemasid käsitletakse õppetundidesse integreerituna.

ÜLDPÄDEVUSED

1) **Õpipädevus** – suutlikkus tõhusaid õpistrateegiaid ning sobivat õpistiili kasutades juhtida oma õpitegevust: end õppimisele häälestada, motiveerida, otsida vajalikku teavet, omada ülevaadet oma teadmistest, suhestada oma teadmine teiste inimeste looduga ja luua uus teadmine, seirata ja hinnata oma mõtte- ja õpitegevust;

2) **Tegevuspädevus** – suutlikkus näha probleeme ja neid lahendada, oma tegevusi kavandada, seada tegevuseesmärgi ja näha ette oodatavaid tulemusi, valida tegevusvahendeid, tegutseda, hinnata oma tegevuste tulemusi; koostööoskused;

3) **Kultuuri ja väärtuspädevus** – suutlikkus tajuda oma seotust teiste inimestega, oma ja muude

rahvaste kultuuriga, loodusega, inimese looduga, hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohalt;

4) **enesemääratluspädevus** – suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, mõtestada oma tegevusi ja käitumist ühiskonnas, kujundada end isiksusena.

5) **matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus** - suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid, meetodeid koolis ja igapäevaelus; suutlikkus kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõenduspõhiseid otsuseid; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust.

6) **Ettevõtlikkuspädevus** - suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmärgi, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada

tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske;

7) Digipädevus - Suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat. Leida digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; olla teadlik digikeskkonna

ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

LÕIMUMINE

Matemaatika – oskus lugeda ja aru saada tööjuhustest, matemaatilistest jutukestest. Oskus vastata küsimustele täislausetega. Lausete ja matemaatiliste jutukeste koostamine. Ärakiri ja selle kontrollimine.

Käeline tegevus – raamatu illustratsioonid. Jutukese illustreerimine. Enda pildi kirjeldamine, tegevuse kommenteerimine. Arusaamine suulistest korraldustest ja tööjuhustest.

Muusikaõpetus – tähestiku laulud ja mängud. Kuulamisoskuse arendamine läbi muusika. Kuulatud muusikapala kohta oma arvamuse avaldamine. Rahvalaul. Hümn.

Loodusõpetus – orienteerumine ajas. Nädalapäevad, kuud, aastad. Koduloolised tekstid õpikus ja töölehtedel. Mõisted ja vanasõnad.

EELDATAVAD OSKUSED EESTI KEELES 1.KL. LÕPUS:

- Tööjuhendi ja lühema teksti tähelepanelik kuulamine;
- Eakohase (kuni 3-silbilistest sõnadest koosneva) tuttava teksti õige ja ladus lugemine;
- Võõra eakohase teksti sõnahaaval lugemine;
- Loetust arusaamine (sõna, lause, teksti sisu);
- Oma hääletugevuse, intonatsiooni muutmise oskus lugemisel;
- Erinevate tekstiliikide äratundmine ;
- Esmaste kirjatehniliste vilumuste kujunemine (õiged tähekujud, seosed, proportsioonid);
 - 2-3 lauselise teksti ärakiri;

- Lühikese, pika ja ülipika lihthääliku märkimine kirjas
- 2-3- silbiliste lihthäälikutest koosnevate sõnade õigesti kirjutamine dikteerimise järgi.
- tunneb ja oskab kirjutada kirjatähti;
- oskab täita õpilaspäevikut.

DIFERENTSEERIMISE JA INDIVIDUALISEERIMISE VÕIMALUSED:

- Erinevate aktiivõppemeetodite kasutamine tundides.
- Lisamaterjalide kasutamine võimekamatele õpilastele (õpetaja koostatud erineva raskusastmega ülesanded, arvuti kasutamine tunnis, interneti materjalide kasutamine, olümpiaadideks ja konkurssideks valmistumine, iseseisvad tööülesanded õpilastele).
- Tööks mahajääjatega parandusõppe materjalide kasutamine.

HINDAMINE

1.klassis kasutatakse kokkuvõtva hindamisena kolm korda õppeaastas toimuvat kirjeldavate sõnaliste kokkuvõtivate hinnangute andmist, kus kajastub taotletud õpitulemuste saavutus.

Hindamine toimub vastavalt Koeru Keskkooli õppekavas sätestatud hindamisnõuetele.

ÕPPEMATERJAL

Janno Põldmaa, Heiki Ernits, Heli Prii „Aabits“, kirjastus Maurus, 2015.

Janno Põldmaa, Heiki Ernits, Heli Prii „Aabitsa töövihik“, kirjastus Maurus, 2015.

Janno Põldmaa, Heiki Ernits, Heli Prii, Loone Ots „Lugemik 1. klassile“, kirjastus Maurus, 2015.

Janno Põldmaa, Heiki Ernits, Heli Prii, Eve Kraiss „Lugemiku töövihik 1. klassile“, kirjastus Maurus, 2015.

Heli Prii, Loone Ots, Mare Kabel „Kirjatehnika“, kirjastus Maurus, 2015.

